

ŚREDNIOWIECZNY TANIEC W ROZMOWIE MISTRZA POLIKARPA ZE ŚMIERCIĄ

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Średniowieczny taniec w *Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa I / 45 minut

Cele:

- Uczeń:
- interpretuje tekst literacki;
- bada język utworu;
- wyjaśnia pojęcia *danse macabre* i *memento mori*;
- charakteryzuje wizerunek śmierci;
- wskazuje funkcję tańca w utworze;
- wskazuje elementy groteski;
- rozwija kompetencje kluczowe.

Metody/techniki/formy pracy:

- rozmowa kierowana;
- praca z tekstem literackim;
- praca z tekstem ikonicznym;
- praca w parach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- wiersz *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze śmiercią*;
- materiał ilustracyjny: *Taniec śmierci*, malarz nieznany, lata 80. XVII w. – kościół Bernardynów w Krakowie;
- słownik terminów literackich.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Uczniowie podają propozycje odpowiedzi na pytania: czym jest śmierć, jakie reakcje wywołuje wiadomość o niej. Dyskutują na temat świadomości człowieka o niemożliwości ucieczki przed śmiercią – odczytują definicję słownikową hasła *memento mori*.

Część właściwa:

Uczniowie zapoznają się ze średniowiecznym tekstem, najpierw indywidualnie, następnie jeden z uczniów odczytuje go głośno. Poznają termin *danse macabre*. Wspólnie wykonują schemat z wizerunkiem Śmierci, opisują go, wpisując jej cechy – wygląd i zachowanie. Następnie charakteryzują postępowanie Polikarpa oraz udzielają

odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób chce on przekupić Śmierć. Uczniowie wyszukują w tekście postaci oraz grupy społeczne, które zostają wciągnięte do tańca. Stawiają tezę na temat funkcji motywu *danse macabre* w średniowieczu.

Część podsumowująca:

Uczniowie przypominają o roli śmierci w średniowieczu, określają postawę, jaką wobec niej przyjmują ludzie. Nauczyciel wyświetla ilustrację obrazu *Taniec śmierci* z kościoła Bernardynów w Krakowie (<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/20/Dance-death-polish-17thC.jpg>). Uczniowie uzasadniają, co łączy przedstawiony obraz z tańcem opisanym w wierszu średniowiecznym.

Zadanie domowe:

Wyszukaj dowolny przykład przedstawiający taniec (nie musi być to *danse macabre*) i napisz, jaką funkcję pełni taniec w Twoim przykładzie.

Komentarz metodyczny:

Lekcja sprawdzi się w pracy z uczniami ze SPE ze względu na różnorodne metody pracy i angażowanie wielu procesów zmysłowych, a także wyzwalanie możliwości twórczych. Koreluje ze sztuką. Podczas oceny nauczyciel ma możliwość docenienia różnych zdolności aktorskich (scena tańca). Należy pamiętać, że tekst literacki jest jednak punktem wyjścia i należy poświęcić mu najwięcej uwagi. Zastosowane w lekcji metody kształtują umiejętność pracy w zespole, która ułatwia komunikację i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, oraz wykorzystują formę prezentacji – stanowi to ważne elementy na rynku pracy. W ocenianiu uczniów ze SPE należy stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Jednocześnie dają one szansę osobom preferującym pracę indywidualną. W lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji; wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.